Gemeente Voorschoten

Raadsvoorstel

Zaaknummer:	Z/23/074539/341419
Datum collegebesluit:	dinsdag 21 maart 2023
Datum commissievergadering:	donderdag 20 april 2023
Datum raadsvergadering:	donderdag 25 mei 2023

Soort Voorstel:	Raadsvoorstel
Onderwerp:	Aansluiten inkoopbeleid jeugdhulp Holland Rijnland
Portefeuillehouder:	Wethouder de Bruijn
Programma:	programma 6 sociaal domein, taakvelden 6.72 maatwerkdienstverlening 18- en 6.82 geëscaleerde zorg 18- programma 0 bestuur en ondersteuning
Kernboodschap:	Per 1 januari 2024 maakt de gemeente Voorschoten de overstap van jeugdhulpregio, waarmee de gemeente voor gezamenlijke inkoop en afstemming van beleid jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering gaat samenwerken met de gemeenten van de Leidse Regio/Holland Rijnland, in plaats van met de gemeenten in Haaglanden 10. Voor de beleidssamenwerking gebeurt dit met de gemeenten van de (subregio) Leidse regio waar het kan, en met de gemeenten van regio Holland Rijnland waar het nodig is. Voor de inkoopsamenwerking is dat met alle gemeenten van de jeugdregio Holland Rijnland. Door aan te sluiten bij de regiovisie ‘samen voor de jeugd’, en de inkoopstrategie ‘sturen op transformatie’ van de jeugdhulpregio Holland Rijnland, sluit de gemeente Voorschoten beleidsinhoudelijk aan bij het regionaal afgestemde (inkoop)beleid jeugd Leidse Regio/Holland Rijnland. Hiermee worden de uitgangspunten onderschreven die zijn vastgesteld. De gemeente Voorschoten gaat vanaf 1 januari 2024 formeel, en in 2023 alvast informeel, deelnemen en verder meebouwen aan de (inkoop)beleidsontwikkeling ten aanzien van jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering in de nieuwe jeugdhulpregio.

Bijlagen:	1: Regiovisie 'samen voor de jeugd' 2: Inkoopstrategie 'sturen op transformatie'
Beslispunten:	1. De regiovisie 'samen voor de jeugd' en daarmee drie leidende principes vast te stellen: a. Kind & gezin centraal en direct passende hulp dichtbij b. Normaliseren en een passende onderwijsplek c. Vroegsignalering en preventie 2. De regionale inkoopstrategie 'sturen op transformatie' van de jeugdhulpregio Holland Rijnland en daarmee de volgende uitgangspunten vast te stellen: a. Zo integraal mogelijk b. Het lokaal team als regisseur c. In dialoog met jeugdhulpaanbieders de transformatie vormgeven d. De transformatie/innovatie nadrukkelijk faciliteren e. Cliëntparticipatie borgen in de inkoop f. Vormgeven lokale inbreng op regionale inkoop
Relatie met:	Visie 'Een zelfstandig Voorschoten in de Leidse regio, spoor sociaal domein' 2019 en het Coalitieakkoord 2022-2026 'Voorschoten in verbinding vooruit'

Inleiding en samenvatting

Op 8 december 2022 heeft de gemeenteraad Voorschoten ingestemd met het overstappen van de regio Haaglanden naar de (sub) regio Leidse regio/Holland Rijnland voor wat betreft de gezamenlijke inkoop van jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering, tegen voor haar acceptabele kosten.

Dit besluit betekent onder andere dat Voorschoten gaat toetreden tot de inkoop- en de beleidssamenwerking jeugd Leidse regio/Holland Rijnland. Over wijziging/toetreding tot de inkoopsamenwerking via de Gemeenschappelijke Regeling Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland en toetreding tot de beleidssamenwerking Leidse regio volgt binnenkort een apart voorstel.

De besluitvorming die in dit raadsvoorstel voorligt, betreft het aansluiten bij het reeds vastgestelde (inkoop) beleid jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering, dat regionaal wordt afgestemd met de andere gemeenten binnen Holland Rijnland. Dit gebeurt op twee niveaus, namelijk op regionaal niveau (daar waar het nodig is) van Holland Rijnland/Gemeenschappelijke regeling (dertien gemeenten) en op sub regionaal niveau (daar waar het kan), binnen de gemeenten van de Leidse Regio (vijf gemeenten).

Om aan te sluiten bij de beleidsinhoudelijke ontwikkeling binnen Holland Rijnland en de Leidse Regio, moet de gemeente Voorschoten aansluiten bij de reeds vastgestelde Regiovisie Jeugdhulp Holland Rijnland ‘Samen voor de jeugd’ en bij de inkoopstrategie ‘sturen op transformatie’ dat in 2016 is vastgesteld en in 2022 is aangepast. De drie inhoudelijke thema’s van de regiovisie, zijn hetzelfde als de huidige thema’s waar al aan wordt gewerkt. Inkoop is een instrument waarmee het beleid wordt vormgegeven en deze is ook grotendeels hetzelfde. Het belangrijkste verschil met de huidige situatie is het werken met budgetplafonds per aanbieder en bij het bereiken daarvan clientstops voor eventuele nieuwe cliënten en verwijzen naar andere jeugdhulpaanbieders die hun budgetplafond nog niet hebben bereikt. Dat is geen belemmering want er wordt gewerkt met de ‘nee tenzij’ regeling, die door de lokale teams wordt uitgevoerd. Hiermee kan voor de acute gevallen toch zorg kan worden ingezet en bekostigd boven de maximale bestedingsruimte van een aanbieder. Daarnaast wordt deze werkwijze continue gemonitord en waar nodig bijgesteld.

Beoogd effect

Met de inhoud van het regionaal beleid wordt beoogd de zorg voor jeugdigen binnen onze gemeente op een nog meer efficiëntere en effectievere manier te gaan organiseren.

Argumenten

1.1 en 2.1 Met de overgang van jeugdhulpregio sluiten we niet alleen juridisch, maar ook inhoudelijk en beleidsmatig aan. Dit betekent dat wordt geconformeerd aan de regiovisie en regionale inkoopstrategie jeugd Leidse regio/Holland Rijnland zoals die zijn vastgesteld in 2021/2022.

Eind 2021 hebben de twaalf gemeenten binnen de Gemeenschappelijke Regeling Holland Rijnland ingestemd met de regiovisie op Jeugdhulp voor Holland Rijnland, genaamd 'Samen voor de jeugd.' Het opstellen van een regiovisie was een belangrijke en verplichte afspraak uit de resolutie 'Norm voor Opdrachtgeverschap' (NVO), die in VNG-verband in 2020 is vastgesteld. De regiovisie 'Samen voor de jeugd' is tot stand gekomen door de rode draden te halen uit eerder vastgestelde regionale en sub regionale documenten.
Met het aansluiten bij het regionaal (inkoop) beleid van de Leidse/Holland Rijnland regio wordt zo een volgende stap in de overgang van jeugdzorgregio gezet. Door het vaststellen van de inkoop- en beleidskaders sluit Voorschoten inhoudelijk aan bij de beleidssamenwerking en de inkoopsamenwerking.

1.2 en 2.2. Er zijn geen belemmeringen om beleidsinhoudelijk aan te sluiten bij het (inkoop)beleid Holland Rijnland en de Leidse Regio.

De drie thema's die centraal staan binnen het (inkoop)beleid van Holland Rijnland zijn herkenbaar en ook binnen de huidige situatie in Voorschoten onderwerp van beleidsontwikkeling en -uitvoering. In samenwerking met het Jeugdteam van Voorschoten Voor Elkaar, wordt gewerkt aan sturing via de thema's instroom, doorstroom en uitstroom. Daarnaast wordt via de kostenombuigende maatregelen ook geprobeerd de toename van jeugdhulp te begrenzen.
Het regionaal inkoopbeleid van Holland Rijnland is ook gericht op sturing, transformatie en stroomlijning van de kostenontwikkeling jeugdhulp. Er wordt gestreefd naar meerjarige contracten, aansluiting bij landelijke ontwikkelingen, gezamenlijke aanpak van wachttijden en doorontwikkeling contracteren. Dit in overleg met cliënten, jeugdhulpaanbieders, verwijzers, gecertificeerde instellingen en het onderwijs.

Voor de inkoop wordt gewerkt met een Open House methode en bestuurlijk aanbesteden. Dit wordt ook flexibel contractmodel genoemd. Dit betekent dat iedere aanbieder die aan de gestelde voorwaarden voldoet, kan toetreden, er tussentijds (1x per half jaar) de mogelijkheid is tot toetreden van nieuwe aanbieders. Daarnaast is, in onderling overleg, tussentijds aanpassing van de inhoud van contracten mogelijk. Er wordt gewerkt met resultaat- en ontwikkelovereenkomsten. Binnen inkooptrajecten worden gebruikelijke marktconsultaties

gehouden. Er wordt in het kader van contractmanagement door de inkooporganisatie en gemeenten ook periodiek overlegd met jeugdhulpaanbieders. De bekostigingsmethodiek is inspanningsgericht (prijs x hoeveelheid). Dat is vergelijkbaar met de huidige situatie.
De jeugdhulpregio Holland Rijnland werkt al enige tijd met budgetplafonds per aanbieder. Hierdoor is het soms aan de orde dat organisaties tijdelijk geen nieuwe cliënten meer in behandeling kunnen nemen en moeten verwijzen naar andere jeugdhulpaanbieders, die hun budgetplafond nog niet hebben bereikt. Dit is het grootste verschil met de huidige situatie, maar vormt geen belemmering. Gezien de kostenstijgingen van de afgelopen periode en prognoses werken de betrokken gemeenten sinds medio 2020 met clientstops voor nieuwe cliënten en een zogenaamde 'nee, tenzij regeling', die door de lokale jeugdteams wordt uitgevoerd. Hiermee kan voor acute gevallen (ernstige veiligheidsissues, dreigende uithuisplaatsing of dreigende crisis), na akkoord van de gemeente, zorg worden ingezet en bekostigd boven de maximale bestedingsruimte van een aanbieder. Hierbij zijn de regionale vereveningsafspraken ook van toepassing; het profijtbeginsel met een budgetzekerheid gedurende het jaar (kalenderjaar min 1). Daarnaast wordt deze werkwijze continue gemonitord en bijgesteld.

Naast samenwerking op de inkoop werkt de regio Holland Rijnland/Leidse regio ook (sub) regionaal samen voor wat betreft het regisseren van (sub)regionale maatregelen (als bijvoorbeeld: gezamenlijke lobby richting Rijk en andere partijen, verbeteren van rechtmatigheid van contracteren, overleg met jeugdhulpaanbieders via ontwikkeltafels om ideeën op te halen, samen uit te werken en te implementeren en het uitwisselen van lokale ervaringen met preventie, in-, door- en uitstroming en begrenzing.

De uitgangspunten van de inkoopstrategie en de ingezette sturing, transformatie en stroomlijning van de kostenontwikkeling zijn toegepast in inkoopproces 2022 en verder en vastgelegd in inhoud/bepalingen van de contracten en worden gebruikt bij de verdere doorontwikkeling van contracteren en contractmanagement.
Kortom, in de jeugdhulpregio Leidse regio/Holland Rijnland en bij alle betrokken gemeenten bestaat een groot urgentiebesef en noodzaak tot het realiseren van een toekomstbestendig en houdbaar jeugdhulpstelsel ook via het regionale inkoopbeleid waarbij Voorschoten aansluit.

Voor wat betreft de beleidsontwikkeling en sturing is de ingekochte jeugdhulp geclusterd en onderverdeeld in zeven verschillende segmenten. Jeugdhulpaanbieders kunnen worden ingekocht voor meerdere segmenten. De volgende zeven segmenten zijn onderscheiden, elk met hun eigen producten:
Segment 1: Behandeling met verblijf
Segment 2: Wonen

Segment 3: Dagbesteding en Dagbehandeling
Segment 4: Ambulante jeugdhulp
Segment 5: Onderwijs
Segment 6: Crisis
Segment 7: Veiligheid

Er zijn daarnaast vier segment overstijgende opgaven vastgesteld waarop in 2023 en verder wordt ontwikkeld. Dit zijn de opgaven: Naar Voren, Kwetsbaar Eerst, Monitoring en Financieel Stelsel. Deze opgaven hebben een directe link met de uitgangspunten in de regiovisie en de inkoopstrategie en zo komt dit samen.

1.3 en 2.3 De kaders/uitgangspunten van de regiovisie en de inkoopstrategie jeugd sluiten aan bij de lokale vastgestelde visie/doelen/voorwaarden kaders/uitgangspunten voor het beleidsplan sociaal domein 2023 voor de komende periode.

Op 9 maart jl. heeft de raad de visie/doelen en voorwaarden voor actualisatie beleidsplan sociaal domein vastgesteld. De vastgestelde uitgangspunten van de regionale visie en inkoopstrategie jeugd sluiten aan bij de lokale uitgangspunten voor het beleidsplan sociaal domein. Te denken valt aan 'kind & gezin centraal en direct passende hulp dichtbij' (regiovisie) en 'er is een duurzaam systeem voor zorg en ondersteuning, en deze vindt dicht bij huis plaats' (beleidsplan sociaal domein). Of bij de voorwaarden uit het beleidsplan sociaal domein (samen zorgen voor samenhangende zorg en dichtbij, toegankelijk en laagdrempelig), die we terugzien in de regiovisie onder 'vroegsignalering en preventie' en in de inkoopstrategie onder 'zo integraal mogelijk'. Er zijn geen lokale inhoudelijke belemmeringen om aan te sluiten bij het regionaal (inkoop)beleid jeugd.

Kanttekeningen
De regiovisie en inkoopstrategie richten zich op alle vormen van specialistische jeugdhulp die onder de Jeugdwet vallen en die gezamenlijk worden ingekocht en op hoe de gemeenten in de jeugdhulpregio Holland Rijnland hierbij samenwerken. Dit om er voor zorg te dragen dat passende jeugdhulp beschikbaar is wanneer dat nodig is. Daarnaast staat beschreven welke transformatie de samenwerkende gemeenten gezamenlijk willen realiseren. De regiovisie en inkoopstrategie gaan niet over jeugdhulp die lokaal wordt ingekocht/beschikbaar is, voor Voorschoten bijvoorbeeld via het lokale jeugdteam/Voorschoten Voor Elkaar. De regiovisie gaat ook niet over overige hulpvormen vanuit andere wetten in het Sociaal domein (bijvoorbeeld Wmo, Participatie) en of daarbuiten (bijvoorbeeld Zorgverzekeringswet, Wet Langdurige zorg). Hiervoor zijn, daar waar nodig, andere vormen van samenwerking in de regio afgesproken.

Inwonersparticipatie en communicatie

De Adviesraad Sociaal Domein (ASD) van Voorschoten is adequaat geïnformeerd over het omklappen onderdeel jeugd. Zij wordt periodiek bijgepraat. Tijdens een van de eerstvolgende overleggen wordt zij op proces en inhoud meegenomen over dit onderwerp en het aansluiten bij de regiovisie en inkoopstrategie Leidse regio/Holland Rijnland. De ASD heeft een adviserende rol in toekomstige beleidswijzigingen.

Met de programmamanager Jeugdteam Leidse regio is overleg over het proces aansluiten bij de beleidssamenwerking Leidse regio en het vastgestelde regionale beleid jeugd.

Financiën

Dit besluit heeft geen financiële consequenties. De overstap van de jeugdhulpregio Haaglanden naar Holland Rijnland heeft dat wel, zoals ook is opgenomen in het raadsbesluit van 8 december 2022. Deze financiële consequenties voor 2024 en verder worden verwerkt in de kadernota 2024.

Juridisch kader

De Jeugdwet

Artikel 108, tweede lid van de Gemeentewet.

Risico's

De regiovisie jeugd is geen statisch document. Landelijke en regionale ontwikkelingen (bijvoorbeeld Hervormingsagenda Jeugd), kunnen de komende jaren gevolgen hebben voor onderdelen van de regiovisie en leiden tot aanvullende of aangepaste afspraken. Dit risico is acceptabel want naast dat dit dan van invloed op alle regio's, is Voorschoten dan volwaardig partner in deze regionale samenwerking jeugd.

Duurzaamheid

Niet van toepassing

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

A.R. de Graaf,
gemeentesecretaris

drs. N. Stemerdink,
burgemeester

Besluit

Zaaknummer: Z/23/074539/341419

De raad van de gemeente Voorschoten;

Gelet op de Jeugdwet, en artikel 108 lid 2 van de Gemeentewet,

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van dinsdag 21 maart 2023,

besluit:

1. De regiovisie ‘samen voor de jeugd’ en de drie leidende principes vast te stellen:

a. Kind & gezin centraal en direct passende hulp dichtbij
b. Normaliseren en een passende onderwijsplek
c. Vroegsignalering en preventie

2. De regionale inkoopstrategie ‘sturen op transformatie’ van de jeugdhulpregio Holland Rijnland daarmee de volgende uitgangspunten vast te stellen:

a. Zo integraal mogelijk
b. Het lokaal team als regisseur
c. In dialoog met jeugdhulpaanbieders de transformatie vormgeven
d. De transformatie/innovatie nadrukkelijk faciliteren
e. Cliëntparticipatie borgen in de inkoop
f. Vormgeven lokale inbreng op regionale inkoop

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering
van de raad der gemeente Voorschoten,
gehouden op donderdag 25 mei 2023

de griffier, de voorzitter,

drs. B.J. Urban drs. N. Stemerdink